

Вода за графіком і мобільні водокачки: що може чекати на українців після літніх обстрілів

08:00 29.04.2026 Ср

10 хв

Росіяни планують продовжити атаки по підприємствах ЖКГ. Як готується Україна?

ЮРІЙ ДОЩАТОВ

Під загрозою обстрілів в Україні можуть бути водозаботи та насосні станції (фото: facebook.com/Autostrada.company)

Україна готується до літніх ударів по системах водопостачання. Зона особливого ризику - водозабірні вузли, від яких залежать цілі міста. У разі їх пошкодження можливі локальні водні кризи та обмеження подачі води.

Як в Україні готуються до можливих надзвичайних ситуацій і які міста під загрозою - в матеріалі спеціального кореспондента РБК-Україна Юрія Дощатова.

➤ Читайте також: [Підготовка до зими під питанням: чому Україні може не вистачити газу, грошей і світла](#)

Головне:

- Росія влітку може атакувати об'єкти водопостачання. У зоні ризику 10 великих міст України в прифронтових і південно-східних регіонах.
- Метою ударів можуть стати об'єкти забору води. Для системи очищення і розподілу загроза менша.
- Пошкодження одного водозабору може залишити без води цілий населений пункт.
- На випадок надзвичайних ситуацій готують мобільні водокачки та обмеження подачі води.
- Захист об'єктів водопостачання буде посилено - військові вже опрацьовують варіанти.
- У довгостроковій перспективі можливий перехід до резервних систем водопостачання за моделлю "множинних джерел".

Після масованих атак на енергетичну інфраструктуру України Росія готує новий серйозний удар. Цього разу під загрозою можуть опинитися системи водопостачання. Володимир Зеленський ще на початку березня повідомив про таку

ймовірність.

"На літо Росія готує нову хвилю, буде бити по інфраструктурі, логістиці і по воді, водопостачанню. Хочуть, щоб у нас були проблеми саме з водою", - сказав президент України.

Читайте також: [Росія вдарила КАБами по Печенізькій дамбі - критично важливому об'єкту](#)

Що в особливій зоні ризику

Основні ланки системи: водозабір, очищення і розподіл води (водопроводи).

Водоочищення навряд чи буде піддаватися серйозним обстрілам. Це не дасть росіянам масштабного негативного ефекту. Навіть якщо вода в кранах буде гіршої якості, вона все одно буде придатна для використання в господарських цілях і для роботи каналізації. А підвезення питної води можна буде забезпечити.

Виводити з ладу системи водорозподілу, які розташовані під землею, складно. Це розгалужена мережа трубопроводів, насосних станцій, пошкодження яких може призвести лише до локальних проблем на окремих фрагментах системи.

Основною метою росіян, зазначив співрозмовник видання в держструктурах, можуть стати об'єкти системи водозабору. У кожному населеному пункті вони різні.

Джерелом води можуть бути річки й іноді підземні свердловини. Але переважно в українських населених пунктах по одному водозабору. Лише в деяких великих містах працюють по кілька вузлів для забору води.

Це означає, що виведення з ладу одного об'єкта може призвести до припинення водопостачання цілого населеного пункту.

Наприклад, відновлення водогону, який було зруйновано в Миколаєві ще 2022 року, тривало кілька років і коштувало понад 6 млрд гривень. Централізоване водопостачання міста [вдалося налагодити](#) лише наприкінці 2025 року.

Віцепрезидент Української водної асоціації Артем Шира також вважає, що цілями противника насамперед можуть бути об'єкти водозабору, а також насосні станції.

"Насоси складно знайти (для заміни), а ремонт займе тижні", - сказав він у коментарі РБК-Україна.

Основна вразливість водних мереж - відсутність резервних систем забору води, які могли б стати реальною альтернативою на випадок руйнування діючої системи.

"У нас часто працює одна система забору. Але навіть там, де є резервна, вона знаходиться фактично в одному приміщенні з основною - буквально за пару метрів. Поруч і два насоси - основний і резервний, і дві лінії передач (для роботи насосів - ред.). Якщо буде потрапляння, то відразу зруйнується все", - зазначив Шира.

Зараз, за інформацією видання, опрацьовується питання встановлення в населених пунктах альтернативних водозаборів. Але їхнє будівництво та введення в експлуатацію практично неможливі до літа - для цього потрібно від 9 до 12 місяців.

Ремонт системи водопостачання (фото:

<https://vodokanal.kharkov.ua>)

Як варіант розглядається використання мобільних станцій водозабору - грубо кажучи, мобільних водокачок. Вони зможуть пересуватися по водоймі, звідки береться вода, в райони, де стаціонарні станції будуть виведені з ладу.

"Взимку ми використовували мобільні генератори. За такою ж логікою ми хочемо зробити і з водою. Зрозуміло, що ми возитимемо не воду, а обладнання, яке переміщатиметься річками і працюватиме як альтернативний водозабір", - сказав співрозмовник видання.

Частина обладнання для таких станцій уже контрактують, частину виробляють в Україні. На сьогодні можна говорити мінімум про 6 станцій. Вони будуть досить високої потужності - 100-300 тисяч кубометрів на добу. Це достатньо для середніх обласних центрів - Запоріжжя, Кривий Ріг, Миколаїв, Вінниця, Полтава. Для Києва, Одеси, Львова однієї установки не вистачить.

Мобільні водокачки можна буде запустити в роботу значно швидше, ніж нові стаціонарні водозабірні об'єкти.

"Ці станції будуть використовуватися у важких обставинах протягом короткого часу. Це буде тимчасове водопостачання. Безумовно, у таких випадках можуть бути деякі незручності", - сказало джерело.

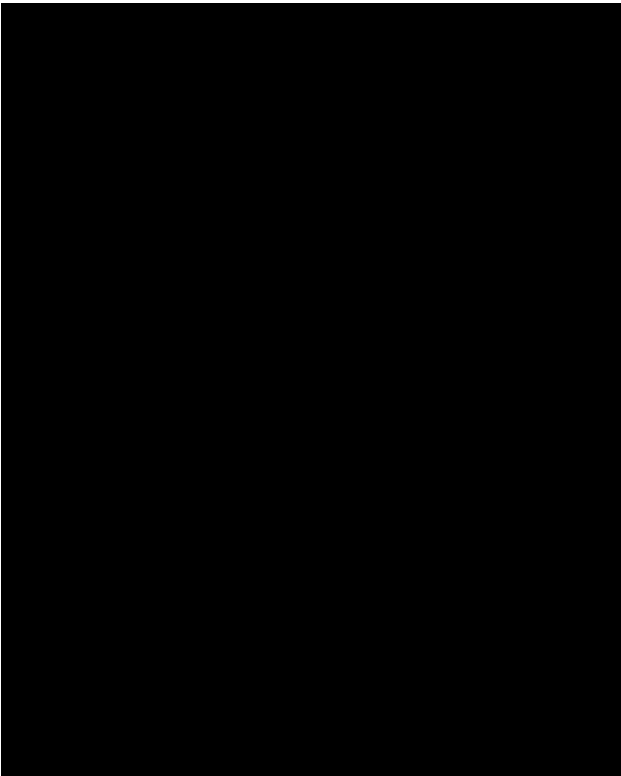
Графіки подачі води

У разі пошкодження водозаборів, навіть за наявності альтернативного джерела, графіків подачі води уникнути не вдасться. Саме це співрозмовник видання і називає тимчасовими незручностями.

Уся система водопостачання децентралізована. Це означає, що немає єдиного оператора, як, наприклад, "Укренерго" в системі електропостачання, який би регулював подачу води.

Система водопостачання - це винятково компетенція місцевої влади, тож саме вони й встановлюватимуть режим водопостачання.

В основній зоні ризику 10 областей: Луганська, Донецька, Чернігівська, Сумська, Харківська, Запорізька, Дніпропетровська, Одеська, Миколаївська та Херсонська області. Київ теж у зоні ризику.

"Усі 2000 кілометрів нашого кордону з ворогом, безумовно, найбільш уразливі", - сказав співрозмовник.

Фінансування підготовки до літа

Витрати на всі роботи з підготовки водопостачальної інфраструктури до можливих обстрілів закладені в регіональні плани стійкості.

Читайте також: [Зеленський затвердив плани стійкості для міст і регіонів: у Києва окремий дедлайн](#)

Загалом затверджено 28 проєктів у водній сфері. "Але це не в кожній області. Є області, де чотири проєкти, а деякі взагалі не подавали проєкти. Це регіони ближче до Західної України", - сказав співрозмовник.

Фінансування проєктів планують проводити в рамках загального пакета планів стійкості - разом із відновленням енергетичних об'єктів.

На прифронтових територіях 10% коштів на ці плани виділятиме місцева влада і 90% з бюджету, на решті пропорція 20/80. У Київській області фінансування буде 50/50. У Київській області 50 на 50.

Київ, за інформацією видання, усі проєкти відновлення щодо автономії та резервного живлення повинен буде фінансувати самостійно.

З бюджетними коштами для відновлення досі немає ясності. Влада сподівалася на кредитні кошти від Євросоюзу. Але ЄС поки що не дав згоди використати кредит на відновлення.

Читайте також: [Кредит ЄС не піде на відновлення енергетики: Шмигаль розповів, де братимуть кошти](#)

Можливо, переговори з Брюсселем на цю тему будуть продовжені. Володимир Зеленський розраховує, що частину грошей усе-таки [можна буде використати](#) для відновлення та захисту інфраструктури.

Про гроші для підготовки до літа турбуються і в регіонах. Для фінансування збереження систем централізованого

водопостачання та водовідведення громадам необхідно погасити борги водоканалам за різницю в тарифах, зазначила в коментарі РБК-Україна радник голови Асоціації міст України (АМУ) Оксана Продан.

З 2021 року тарифи на водопостачання та водовідведення для населення не підвищуються, з 1 квітня громадам (крім тих, що в зоні активних бойових дій) заборонили купувати газ за пільговою ціною.

З огляду на те, що водо- і тепlopостачання забезпечуються муніципалітетами одночасно, в АМУ вважають, що держава має відшкодувати борг за різницею в тарифах, який уже перевищує 72 млрд гривень, зазначила Продан.

Захист інфраструктури

Захист об'єктів водопостачання буде такий самий як і енергетичних. Це фізичний захист мішками з піском, габіонами та будівництво бетонних захисних споруд. Також посиляться захист ППО. Ця тема ще з початку року опрацьовується з українськими військовими.

Що стосується конкретних стратегічних об'єктів у районі столиці, то Київське водосховище, за словами співрозмовника видання, досить захищене.

"Можна сказати, що водосховище захищене досить непогано. Обстрілами його дуже складно зруйнувати", - сказало джерело.

Щодо Бортницької станції аерації, зазначив співрозмовник, опрацьовуються три варіанти розвитку подій. Щоправда, деталей він не повідомив. Але запевнив, що всі вони не стануть критичними для населення.

Станція є найбільшою очисною спорудою стічних вод в Україні.

"Для населення проблеми не будуть критичними (від обстрілів - ред.), але для екології, звичайно, можуть бути наслідки", - зазначив співрозмовник. Тобто, він не спрогнозував проблем із каналізацією для киян.

Довгострокові проекти

У перспективі, враховуючи військові ризики, які напевно не зникнуть і після завершення війни, Україні необхідно відходити від системи одного джерела води.

Артем Шира вважає, що в кожному населеному пункті треба будувати резервні джерела води за прикладом Ізраїлю. До речі, у країнах ЄС у багатьох великих містах теж використовують по 2-3 джерела води.

В уряді, за інформацією видання, такі плани опрацьовують, але їх не можна реалізувати в короткостроковій перспективі.

У майбутньому збираються навіть створити національну компанію, яка б займалася всіма питаннями водопостачання комплексно. "Мова про умовну національну акціонерну компанію, яка б провела повну інвентаризацію по всій країні. Сьогодні загалом по країні немає розуміння не тільки щодо потреби в захисті, а й загалом скільки країна споживає води, які і де в нас втрати, які проблеми", - зазначив співрозмовник.

Поки НАК з умовною назвою "Вода України" не створено, систему водопостачання необхідно забезпечити і зберегти максимально від можливого збитку. Якщо з літа Україна вийде із серйозними ушкодженнями, то вони можуть позначитися і на наступному опалювальному сезоні.

Перебої з водою ускладнять підготовку до опалювального періоду, оскільки виробництво тепла безпосередньо залежить від стабільного водопостачання.

"Якщо до літа нічого не буде зроблено, то восени буде пізно", - зазначив Артем Шира. Можуть посилитися проблеми з тепlopостачанням. Котельні в процесі роботи в опалювальний період постійно збільшують споживання води. Якщо будуть перебої з її постачанням, то ускладниться і виробництво тепла.

Ризики серйозних наслідків для системи водopостачання полягають у тому, що вона, як і система електропостачання, створювалася ще в радянські роки. Вона була досить якісною, і за період з 1991 року істотно не змінилася. Тож росіяни прекрасно знають усі "тонкі місця" і вразливі ділянки, удар по яких буде оптимальним для створення максимальних проблем для українців.

Запитання-відповіді (FAQ):

Чому влітку може виникнути загроза для водopостачання України?

За даними джерел і заявами української влади, Росія може посилити атаки на критичну інфраструктуру, включно із системою водopостачання. Особлива увага може бути зосереджена на об'єктах, пов'язаних із забором води.

Які елементи системи водopостачання перебувають у зоні ризику?

Найбільш уразливими вважаються вузли водозабору та насосні станції. Їх пошкодження може призвести до припинення подачі води в окремі міста або громади.

Чому саме водозабори вважаються ключовою ціллю?

У більшості населених пунктів використовується одне основне джерело забору води. Тому виведення з ладу такого об'єкта може повністю зупинити водopостачання цілого міста.

Що буде з якістю води в разі пошкоджень інфраструктури?

Очисні споруди менш уразливі. Навіть у разі збоїв вода може залишатися придатною для господарських потреб, але можливі погіршення якості та перебої з питною водою.

Чи можна швидко замінити пошкоджені об'єкти?

Ні. Будівництво нових стаціонарних водозаборів займає приблизно 9-12 місяців, тому швидкі рішення неможливі.

Які тимчасові рішення розглядаються?

Обговорюється впровадження мобільних станцій водозабору, які зможуть працювати як тимчасова альтернатива пошкодженим системам.

Чи можливі обмеження подачі води?

Так. У разі пошкоджень інфраструктури можуть вводитися графіки подачі води, оскільки єдиної централізованої системи управління водopостачанням в Україні немає.

Які регіони найбільш уразливі?

У зоні підвищеного ризику - прифронтові та східні регіони. Луганська, Донецька, Чернігівська, Сумська, Харківська, Запорізька, Дніпропетровська, Одеська, Миколаївська та Херсонська області. Київ теж у зоні ризику.

Наскільки система захищена зараз?

Об'єкти посилюють фізичним захистом (укріплення, бетонні конструкції) і засобами ППО. Для низки ключових об'єктів опрацьовуються додаткові сценарії захисту.

Чи є довгострокові рішення?

Так, обговорюється перехід до системи з резервними джерелами води в кожному населеному пункті, але це довгостроковий процес, який потребує значного часу та інвестицій.

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

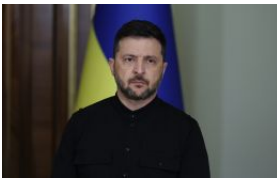

Більше по темі:

ЖКХ

Інфраструктура

НОВИНИ

РФ планує розширення мобілізації та нові наступи, - Зеленський

НОВИНИ

Новини України

Війна в Україні

Економіка

Світ

Надзвичайні події

ПОЛІТИКА

БІЗНЕС

Економіка

Фінанси

Авто

Tech

Енергетика

АНАЛІТИКА

Статті

Інтерв'ю

Точка зору

ЖИТТЯ

Гроші

Зміни

Освіта

Суспільство

РОЗВАГИ

Шоу бізнес

Поради

Гороскопи

Свята

Цікаве

Спорт

LIFESTYLE

Психологія

Їжа

Подорожі

Здорове життя

Мода та краса

Про компанію

Редакційна політика і стандарти

Як стати нашим автором

Правила користування

Правова інформація

Політика конфіденційності

Контакти

Команда

Вакансії в РБК-Україна

Розмістити рекламу

Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка portalу - <https://www.rbc.ua>. Фотографії, зображення належать їх правовласникам. Всі фотографії на Порталі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не поділяти точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодавець. Матеріали, позначені плашкою: «Прес-релізи», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Promo», «Благодійність», «Резонанс» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини компанії» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компаній, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «UBT MEDIA», 2006-2026.